

Система професійних компетентностей під час опанування навчальної дисципліни
«Глобальна економіка»

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
ГЕ 1	Обґрунтовувати сутність глобалізації та значення її закономірності та тенденції	Здатність визначати сутність економічної глобалізації та основних підходів щодо її аналізу
		Вміння аналізувати закономірності та тенденції глобалізації, класифікувати типи глобальних проблем
ГЕ 2	Досліджувати оптимальну систему розвитку глобалізації	Вміння досліджувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної глобалістики, використовуючи концепції сучасної глобалістики
		Вміння використовувати чинники глобалізації при аналізі особливостей функціонування глобальної економіки
		Здатність характеризувати ключові глобальні проблеми економічного розвитку за допомогою цивілізаційного виміру глобальних економічних процесів
		Здатність робити аналіз суперечностей і дуалізму сучасного етапу глобалізації
ГЕ 3	Здійснювати оцінку фінансових криз та їх впливу на світову економіку	Здатність характеризувати фінансові кризи та їх вплив на світову економіку
ГЕ 4	Приймати рішення з визначення дій щодо вдосконалення існування та функціонування глобальної економіки	Вміння визначати сутність і суспільно-політичні передумови альтерглобалізму
		Здатність проводити оцінку рівня інтернаціоналізації світового відтворювального процесу
		Вміння визначати роль глобальних регуляторних інститутів в процесі інституціоналізації глобального економічного розвитку
		Здатність аналізувати процеси управління міжнародною економічною діяльністю регіонів, галузей, міжгалузевих комплексів
		Вміння робити обґрунтовані висновки щодо вирішення проблеми конкурентоспроможності України в глобальній економіці

ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ВИВЧЕННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ*В.А. Омеляненко, канд. екон. наук**Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка*

Взаємодія та інтеграція економічних дисциплін є умовою реалізації сучасного освітнього процесу. Відповідно до наукового визначення інтеграція припускає виявлення сутнісних взаємозв'язків між інтегровальними навчальними дисциплінами. Міждисциплінарна інтеграція може реалізовуватися в навчальному процесі за допомогою різноманітних методів та організаційних рішень. Зазначений аспект передбачає зміну технологій викладання з метою формування чіткого бачення взаємозв'язків між дисциплінами, розвитку пізнавальних вмінь та цілісного представлення про економічні процеси [1, 2].

Розроблений метод передбачає систематизацію отриманих в результаті модерації ідей на основі виявлення взаємозв'язків (Mind-Mapping) між економічними процесами та колективної генерації ідей й їх подальшої систематизації (Clustern) на основі колективного обговорення. Метод реалізується за принципом від часткового до загального «Case – Problem – Method».

У рамках методу запропоновано використовувати діаграму зв'язків – інструмент, що дозволяє виявляти логічні зв'язки між основною ідеєю, проблемою та різними факторами. Діаграма зв'язків забезпечує допомагає усвідомити невирішені проблеми, розкриваючи раніше невидимі причинно-наслідкові зв'язки між окремими частинами інформації шляхом їх графічного представлення. Запропонований метод для організації аудиторної роботи складається з наступних операцій:

- на підготовчому етапі встановлюються дві робочі дошки;
- учасникам дається ситуація для обговорення (Case);
- проводиться опитування та визначається проблема, яка потребує вирішення (Problem);
- учасники фіксують на картках свою думку щодо проблеми, її причин та способів їх вирішення (Method);
- від учасників картки надходять до модератора;
- картки розвішуються на першій робочій дошці;
- здійснюється систематизація пропозицій: відбираються близькі за змістом картки-ідеї і кріпляться на другій робочій дошці. Для цього модератор бере картку, зачитує її вголос, звертаючись до учасників групи;
- потім модератор поміщає її на робочій дошці відповідно до думки групи і обґрунтованих критеріїв. Картка кріпиться або до тієї чи іншої тематичної «колонки», або ж створюється нова колонка з новими ознаками;
- коли всі картки знайшли своє місце, можна переходити до їх об'єднання. Близькі за змістом картки об'єднуються в одну групу («проблемна хмара»);
- у подальшій роботі кожна «проблемна хмара» нумерується і між «хмарами» (групами однорідних карток-ідей) модератор вибудовує смислові взаємозв'язки (стрілки);
- після того як всі картки обговорені, вивішені і систематизовані, модератор разом з групою визначає центральне поняття в кожній проблемній області. Остаточне формулювання тієї чи іншої проблемної області модератор пише над колонкою в якості заголовка. Таким чином, порядкові номери «хмар» замінюються назвами та випишуються окремо;
- визначення пріоритетів ідей та вироблення фінального рішення відбувається в ході колективного обговорення.

Спрощений альтернативний спосіб використання запропонованого методу можна сформулювати наступним чином:

- формулюється проблема, яку необхідно вирішити, чи результат, якого варто досягти;
- визначаються ланки, що пов'язують окремі фактори, які впливають на проблему, і будується діаграма зв'язків;
- студенти обговорюють побудовану діаграму зв'язків та виявляють головні причини, що впливають на проблему.

Використання запропонованої педагогічної технології дозволяє здійснювати відбір основних ідей та понять, засвоєння яких сприяє формуванню у студентів інтегративного типу мислення.

Перелік посилань:

1. Омеляненко В.А. Використання інноваційних технологій в процесі вивчення економіко-статистичних дисциплін. *Traektoriâ Nauki*. 2017. Vol. 3, No 1. <http://dx.doi.org/10.22178/pos.18-2>
2. Omelyanenko V. *Analysis of Potential of International Inter-Cluster Cooperation in High-Tech Industries International Journal of Econometrics and Financial Management*. 2014. Vol. 2(4). pp. 141–147.

ВИКОРИСТАННЯ СЦЕНАРІЮ ПЕРЕВЕРНУТОГО КЛАСУ ПРИ ВИКЛАДАННІ «ПРАВознавства»

*О.Г. Остапенко, канд. юрид. наук, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Однією із сучасних перспективних моделей навчання вважають «перевернутий клас», сутність якої полягає у зміні загальної моделі навчання, коли матеріал викладається в аудиторії, а вдома відбувається виконання домашньої самостійної, в тому числі групової роботи.

«Перевернутий клас» пропонує іншу стратегію навчання – пасивне навчання (вивчення теоретичного матеріалу) здійснюється вдома, а в аудиторії відбувається спільна, колективна, групова робота із виконання спільних проектів, відповідей на запитання та обговорення матеріалу, тобто відбувається поглиблене вивчення і закріплення теоретичного матеріалу, який вивчався вдома. З точки зору таксономії Блума «перевернутий клас» передбачає роботу на більш високому рівні пізнавальної діяльності.